

Просветни преглед, 10/2012.

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Годишњи фонд часова:

108

Разред:

трећи

Циљеви предмета

1. Проширивање и продубљивање знања о српском књижевном језику;
2. Развијање и неговање језичке културе, поштовање правила књижевног (стандардног) језика у усменом и писаном изражавању;
3. Подстицање ученика на усавршавање говорења, писања и читања, као и неговање културе дијалога;
4. Оспособљавање за ефикасно комуницирање;
5. Оспособљавање ученика да користе стручну литературу и језичке приручнике;
6. Продубљивање и проширивање знања о српској и светској књижевности;
7. Оспособљавање за интерпретацију књижевних текстова;
8. Унапређивање књижевних знања и читалачких вештина;
9. Упознавање и проучавање репрезентативних дела српске и опште књижевности, књижевних жанрова, књижевноисторијских појава и процеса у књижевности;
10. Унапређивање знања о сопственој култури и културама других народа;
11. Развијање хуманистичког и књижевног образовања и васпитања на најбољим делима српске и светске културне баштине;
12. Упућивање ученика на истраживачки и критички однос према књижевности;
13. Обезбеђивање функционалних знања из теорије и историје књижевности;
14. Развијање трајног интересовања за нова сазнања.

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Модерна	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са основним одликама правца, представницима и њиховим делима 	По завршетку теме ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> • наведе одлике правца, представнике и њихова дела • препозна модерне елементе у изразу и форми књижевног дела • анализира одабрана дела, износи запажања и ставове 	<ul style="list-style-type: none"> • Модерна у европској и српској књижевности. Одлике симболизма и импресионизма • Шарл Бодлер: „Албатрос“ • А. П. Чехов: „Ујка Вања“ • Богдан Поповић: „Предговор Антологији новије српске лирике“ • Алекса Шантић: „Претпразничко вече“, „Вече на шкољу“ 	<ul style="list-style-type: none"> • На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава (108 часова) <p>Место реализације наставе</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • Јован Дучић: „Благо цара Радована“ (избор), „Јабланови“ • Милан Ракић: „Долап“, „Искрена песма“ • В. П. Дис: „Тамница“, „Можда спава“ • Сима Пандуровић: „Светковина“ • Бора Станковић: „Нечиста крв“, „Коштана“ или „Божји људи“ (приповетка по избору) • Јован Скерлић: „О Коштани“ или „Божји људи“ • Петар Кочић: „Мрачајски прото“ или приповетка по избору • Процена остварености исхода 	<ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици <p><u>Препоруке за реализацију наставе</u></p> <p><u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. праћење остварености исхода 2. тестове знања <p><u>Оквирни број часова по темама</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Модерна (30) • Међуратна књижевност (35) • Лексикологија (11) • Правопис 3 (6) • Култура изражавања (26)
Књижевност између два рата	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са одликама међуратне књижевности, представницима и делима 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе одлике праваца, представнике и њихова дела • наведе манифесте, књижевне покрете и струје у књижевности између два светска рата • успостави узајамни однос књижевних дела и времена у коме су настала • анализира одабрана дела, износи запажања и ставове 	<ul style="list-style-type: none"> • Европска књижевност између два рата Одлике експресионизма, футуризма, надреализма • В. Мајаковски: „Облак у панталонама“ • Ф. Кафка: „Преображај“ или Х. Хесе: роман по избору или Е. Хемингвеј: „Старац и море“ • Р. Тагора: „Градинар“ (избор) • Српска међуратна књижевност • М. Бојић: „Плава гробница“ • Д. Васиљев: „Човек пева после рата“ • М. Црњански: „Суматра“ • М. Црњански: „Сеобе I“ • И. Андрић: „Ех Ponto“ • И. Андрић: „Мост на Жепи“ • И. Андрић: „На Дрини ћуприја“ 	

			<ul style="list-style-type: none"> • М. Настасијевић: „Туга у камену“ или Т. Ујевић: „Свакидашња јадиковка“ • Р. Петровић: „Људи говоре“ (избор) • И. Секулић: „Госпа Нола“ • Процена остварености исхода 	
Творба речи	<ul style="list-style-type: none"> • Систематизовање знања о основним правилима грађења речи 	<ul style="list-style-type: none"> • препозна просте, изведене и сложене речи • примени основне принципе творбе речи 	<ul style="list-style-type: none"> • Просте, изведене и сложене речи • Основни појмови о извођењу речи • Важнији модели за извођење именица, придева и глагола • Основни појмови о творби сложеница и полусложеница • Процена остварености исхода 	
Лексикологија	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са основама лексикологије 	<ul style="list-style-type: none"> • препозна и одреди вредност лексеме • уме да се служи речницима • наведе примере синонима, антонима, хомонима, жаргона... 	<ul style="list-style-type: none"> • Основни појмови из лексикологије (лексема, њено значење) • Полисемија и хомонимија • Синонимија и антонимија • Састав лексике српског књижевног (стандардног) језика • Дијалектизми, архаизми и историзми, неологизми, жаргонизми, вулгаризми • Фразеологизми • Термини • Речници и служење њима • Процена остварености исхода- тест 	

Правопис	<ul style="list-style-type: none"> Оспособљавање ученика за примењивање знања из језика и правописа у складу са језичком нормом 	<ul style="list-style-type: none"> примени правописна правила у писању сложеница, полусложеница и синтагми скраћује речи у складу са прописаним правилима 	<ul style="list-style-type: none"> Основна правила спојеног, полусложеничког и одвојеног писања Скраћенице 	
Култура изражавања	<ul style="list-style-type: none"> Оспособљавање ученика да теоријска знања из граматике и правописа примењују у усменом и писаном изражавању 	<ul style="list-style-type: none"> износи став, користи аргументе и процењује опште и сопствене вредности у усменом и писаном изражавању 	<ul style="list-style-type: none"> Лексичке вежбе Стилске вежбе Домаћи задаци Говорне вежбе Школски писмени задаци 4x2+2 	

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Грађанско васпитање/Верска настава
- Музичка култура